

Reg. data Nr. Reg. Nr.

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-23-520 TAIS-23-97(3)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 589 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 507(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2270“ PROJEKTO (toliau – Nutarimo projektas)		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas Data iš kalendoriaus	Vidaus reikalų ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta Data iš kalendoriaus	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Nutarimo projektu siekiama pateikti Vyriausybės išvadą pagal Seimo valdybos 2022 m. gruodžio 21 d. sprendimą Nr. SV-S-758, dėl Administracinių nusižengimų kodekso (toliau - ANK) 589 straipsnio pakeitimo ir kodekso papildymo 507(1) straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2270 projekto (toliau - Įstatymo projektas).

Įstatymo projekto iniciatorė ir rengėja yra Seimo narė Viktorija Čmilytė-Nielsen.

Įstatymo projektu siekiama spręsti valstybės politikos, užtikrinant visų viešajame sektoriuje dirbančių asmenų saugumą, suvienodinimo problemą bei nustatyti teisinę apsaugą asmenims, teikiantiems viešąsias paslaugas tais atvejais, kai pažeidžiama jų garbė ir orumas.

Šiuo metu viešąsias paslaugas teikiančių asmenų (pvz. medikų, paramedikų, socialinių darbuotojų ir kt.) garbė ir orumas nėra saugomi specialia ANK norma, garbės ir orumo pažeminimo atvejai sprendžiami taikant kitas ANK normas (pvz. ANK 481 str. „Nedidelis viešosios tvarkos pažeidimas“). Garbės ir orumo pažeidimas gali būti sprendžiamas civilinio proceso tvarka, tačiau asmenys turi kreiptis savarankiškai, toks procesas užtrunka ilgai, bet to, šiuo atveju valstybė iš esmės nusišalina nuo teisinės apsaugos asmenims užtikrinimo.

Galiojančiame ANK yra nustatyta administracinė atsakomybė už Valstybės politiko, valstybės pareigūno, valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens garbės ir orumo pažeminimą (507 str.) ir Statutinio valstybės tarnautojo, kario ar žvalgybos pareigūno garbės ir orumo pažeminimą (508 str.).

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Nutarimo projektu siūloma iš esmės pritarti Įstatymo projektui, tačiau pasiūlyti Seimui jį tobulinti atsižvelgiant į šias pastabas ir pasiūlymus, siūloma:

- apibrėžti viešąsias paslaugas teikiančio asmens sąvoką;
- suteikti įgaliojimus pradėti administracinių nusižengimų teiseną, atlikti administracinių nusižengimų tyrimą ir surašyti administracinių nusižengimų protokolus pagal siūlomą ANK 507(1) straipsnį ne tik policijos, bet ir savivaldybių administracijų valstybės tarnautojams.

Projekto rengėjų nuomone, kompetencijos pasidalinimas (t. y. įgaliojimų surašyti protokolus nustatymas net tik policijai, bet ir savivaldybių administracijų pareigūnams) leistų užtikrinti ir efektyvesnį Įstatymo projekto nuostatų taikymą bei minėtų nusižengimų nagrinėjimo operatyvumą, nes administracinę atsakomybę galėtų taikyti daugiau nei viena institucija. Visais atvejais, kai atitinkama situacija bus susijusi su tokiu viešosios tvarkos pažeidimu, kuomet kyla grėsmė sveikatai, turtui ar gyvybei, reaguos policija.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Atsižvelgiant į Įstatymo projekto svarstymo laikotarpį, turėtų būti nustatoma kita Įstatymo projekto įsigaliojimo data. Institucijoms, kurioms numatoma pavesti vykdyti administracinę teiseną pagal ANK 507(1) straipsnį, papildomo pasirengimo taikyti naująsias teisines normas, nereikės.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

STEBĖSENA

Administracinės teisenos vykdymo stebėseną atliekama pagal institucijų kompetenciją. Informacija apie administracinės teisenos rezultatus viešąsias paslaugas teikiančioms institucijoms galėtų būti teikiama jų iniciatyva.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Į Nutarimo projekto derinimą buvo įtrauktos Teisingumo ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Kultūros ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, konsultuotasi su asmens sveikatos priežiūros, švietimo įstaigomis, Policijos departamento atstovais; taip pat Lietuvos savivaldybių asociacija bei Klaipėdos rajono, Marijampolės, Neringos bei Kauno miesto savivaldybės, Ministro pirmininko patarėjai Živilė Gudlevičienė, Kęstutis Lančinskas, Aistė Kairienė, Laura Liutvinskienė; Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės atstovai, Vyriausybės kanceliarijos patarėjas duomenų analitikos klausimais Karolis Vyčius.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Nutarimo projektas suderintas su Teisingumo ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Kultūros ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Pastabų dėl Nutarimo projekto (dėl subjektų, kuriems būtų suteikti įgaliojimai pradėti administracinių nusižengimų teiseną, atlikti administracinių nusižengimų tyrimą ir surašyti administracinių nusižengimų protokolus, rato praplėtimo) pateikė Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija ir Lietuvos savivaldybių asociacija.

Vyriausybės kanceliarija 2023 m. vasario 9 ir 10 d. organizavo pasitarimus su Lietuvos savivaldybių asociacija, Policijos departamentu bei Sveikatos apsaugos ministerija Nutarimo projektui ir institucijų pozicijoms aptarti ir suderinti.

Nutarimo projektas patikslintas atsižvelgus į minėtų pasitarimų ir Vyriausybės kanceliarijos papildomai inicijuoto neformalaus derinimo su ministerijomis rezultatus, atsisakyta siūlymo pavesti Sveikatos apsaugos ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Kultūros ministerijos ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos valdymo srities įstaigoms vykdyti administracinę teiseną pagal ANK 507(1) straipsnį.

Lietuvos savivaldybių asociacija pateikė Klaipėdos rajono, Marijampolės, Neringos savivaldybės bei pateikė Kauno miesto savivaldybės administracijos pastabas, kad savivaldybių administracijos pareigūnams teisės aktais nesuteikiamos priemonės gintis nuo prieš juos pradėto ar tiesiogiai gresiančio pavojaus gyvybei ir sveikatai, nenustatyta teisė sulaikyti asmenis, darančius ANK 507(1) straipsnyje nurodytą pažeidimą bei surinkti įrodymus ir užfiksuoti faktines aplinkybes.

Vidaus reikalų ministerija argumentuoja, kad kai situacija, susijusi su viešosios tvarkos pažeidimu, kels pavojų sveikatai, turtui ar gyvybei, reaguos policijos pareigūnai. Kompetencijos pasidalinimas tarp policijos ir savivaldybių administracijų pareigūnų, apsaugant viešąsias paslaugas teikiančių asmenų garbę ir orumą, leis užtikrinti efektyvesnę ir greitesnę administracinės atsakomybės taikymą.

Patikslintas Nutarimo projektas su institucijomis suderintas darbo tvarka elektroninių ryšių priemonėmis.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Vyriausybės kanceliarijos, Sveikatos apsaugos ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Policijos departamento, Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos bendruose pasitarimuose buvo svarstoma viešąsias paslaugas teikiančių asmenų saugumo užtikrinimo problematika ir siūlymai.

Vyriausybės kanceliarijos 2023 m. kovo 14 d. organizuotame pasitarime su Sveikatos apsaugos ministerija, Valstybine duomenų apsaugos inspekcija aptartos Sveikatos apsaugos ministerijos kartu su greitosios medicinos pagalbos stotimis bei policija planuojamos medikų saugumą didinančios organizacinės ir techninės priemonės, jas naudojant susiję asmens duomenų apsaugos aspektai ir kt. klausimai.

Viešąsias paslaugas teikiančių asmenų saugumo užtikrinimas išlieka aktualus, klausimas dėl viešąsias paslaugas teikiančių asmenų aprūpinimo vaizdo ir garso registratoriais ir kitomis priemonėmis tęstinas planuojant ir vykdančias institucines veiklas.

Siūlome Nutarimo projekto rengėjams įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus, pateiktus 2023 m. balandžio 19 d. išvadoje Nr. NV-917.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Artūras Norkevičius

Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo grupės vyresnysis patarėjas